

تسهیلات و خدمات بانکی

۱ - بانکها

با تاسیس بانکهای مختلف در کشور لزوم ایجاد شعب در استانها روز به روز افزایش یافت بطوریکه طبق آخرین آمار موجود تعداد ۸ بانک دولتی و ۱۲ بانک خصوصی در استان اردبیل با تعداد شعبه های زیادی فعال هستند .

بانکهای دولتی فعال در استان

بانک ملی بانک	کشاورزی	بانک رفاه کارگران	بانک سپه
بانک توسعه تعاون	بانک مسکن	بانک صنعت و معدن	بانک توسعه صادرات

بانکهای خصوصی فعال در استان

بانک ملت	بانک صادرات	بانک تجارت	پست بانک
بانک پارسیان	بانک سرمایه	بانک انصار	بانک پاسارگاد
بانک سینا	بانک سامان	بانک کارآفرین	بانک اقتصاد نوین

انواع تسهیلات اعطایی بانکها

اعطای تسهیلات از نظر قانون گذار در قانون عملیات بانکی بدون ربا حسب مورد بر اساس یکی از عقود اسلامی زیر صورت می گیرد:

۱ - مضاربه: بانک به عنوان مالک، سرمایه نقدی را در اختیار عامل قرار می دهد تا نسبت به خرید و فروش کالا اقدام نماید.

۲ - مشارک مدنی: بانک به عنوان شریک، قسمتی از سرمایه اشخاص حقیقی و یا حقوقی را جهت فعالیتهای تولیدی، بازرگانی و خدماتی به صورت مشاع، تامین و در پایان مدت مشارکت سهم الشرکه خود را دریافت و شرکت منتفی می‌گردد.

۳ - مشارکت حقوقی: عبارت است از قسمتی از سرمایه شرکتهای سهامی موجود با خرید سهام آنها توسط بانک و یا تاسیس

شرکتهای سهامی جدید با دیگران

۴ - سرمایه گذاری مستقیم: تامین سرمایه لازم است، جهت اجرای طرحهای تولیدی و طرحهای عمرانی انتفاعی توسط

بانک، بدون مشارکت اشخاص حقیقی و یا حقوقی غیر بانکی

۵- فروش اقساطی: تامین منابع مالی جهت خرید مواد اولیه و یا ماشین آلات واحدهای تولیدی و دریافت آن بطور اقساط در سررسیدهای معین

۶- اجاره به شرط تملیک: بانک به عنوان موجر، جهت گسترش امور صنعتی، معدنی و کشاورزی از این روش استفاده می‌کند بدین صورت که مورد معامله را به نام وی خریداری و پس از دریافت کلیه اجاره بها در پایان مدت قرارداد، مورد معامله را به مستاجر واگذار نماید.

۷- سلف: پیش خرید نقدی محصولات تولیدی به قیمت معین

۸- جعاله: التزام شخص به ادای مبلغ یا اجرت معلوم در مقابل انجام عملی معین

۹- مزارعه: در مزارعه یکی از طرفین، زمینی را برای مدت معینی به طرف دیگر واگذار می‌کند تا در آن زراعت کرده و محصول را به نسبتی که در قرارداد تعیین می‌کنند تقسیم نمایند. طرف اول را مزارع و زارع را عامل می‌گویند.

۱۰- مساقات: معامله ایست بین صاحب درخت و کسی که به عنوان عامل در نگهداری و پرورش درختان اقدام می‌نماید و عامل در ثمره، به نسبت های مشخص شریک می‌شود.

۱۱- خرید دین: بانکها می‌توانند به منظور تامین نقدینگی مشتریان خود اسناد و اوراق تجاری آنها را که ناشی از معاملات تجاری است به قیمت کمتر خریداری نمایند.

۱۲- قرض الحسنه: وجوهی که بانک به منظور رفع احتیاجات افراد بدون دریافت سود در اختیار آنان قرار می‌دهد تا در مدت معینی بازپرداخت نمایند.

صدر انواع ضمانتنامه های بانکی

به موجب ضمانتنامه های بانکی، بانک متعهد می‌شود، در صورت درخواست ذینفع تا مبلغ مندرج در ضمانتنامه به وی پرداخت شود.

انواع ضمانتنامه

- ◀ ضمانتنامه شرکت در مناقصه و مزایده
- ◀ ضمانتنامه حسن انجام تعهد و حسن انجام کار
- ◀ ضمانتنامه استرداد کسور وجه الضمان
- ◀ ضمانتنامه استرداد پیش پرداخت
- ◀ ضمانتنامه سفارش کالا در مقابل مؤسسات خارجی یا نماینده رسمی آنها در ایران

(کاربرد ابزارهای تسهیلات اعتباری و معاملات مبتنی بر قانون عملیات بانکی بدون ربا در فعالیتهای مختلف اقتصادی)

خدمات	بازرگانی			تولیدی				انواع معاملات اسلامی	ردیف	
	واردات		صادرات	داخلی	ساختمان ومسکن	کشاورزی	معدن			صنعت
	عمومی	خصوصی								
-	*	-	*	*	-	-	-	-	۱ مضاربه	
*	*	*	*	*	*	*	*	*	۲ مشارکت مدنی	
-	-	-	-	-	-	*	*	*	۳ فروش اقساطی مواد اولیه لوازم بدکی و ابزار کار	
*	-	-	-	-	-	*	*	*	۴ تاسیسات	
-	-	-	-	-	*	-	-	-	۵ فروش اقساطی مسکن	
*	-	-	-	-	*	*	*	*	۶ اجاره به شرط تملیک اموال منقول و غیر منقول	
-	-	-	-	-	-	*	*	*	۷ سلف (پیش خرید محصولات واحدهای تولیدی)	
*	*	*	*	*	*	*	*	*	۸ جعانه	
-	-	-	-	-	*	*	*	*	۹ سرمایه گذاری مستقیم	
*	*	*	*	*	*	*	*	*	۱۰ مشارکت حقوقی	
*	-	-	-	-	*	*	-	*	۱۱ قرض الحسنه اعطایی	
-	-	-	-	-	-	*	-	-	۱۲ مزارعه	
-	-	-	-	-	-	*	-	-	۱۳ مساقات	
-	-	*	-	*	-	*	*	*	۱۴ خرید دین	

(کاربرد انواع ابزارهای تسهیلات اعتباری و معاملات مبتنی بر قانون عملیات بانکی بدون ربا در فعالیتهای مختلف اقتصادی)

انواع معاملات و ابزار اعطای تسهیلات اعتباری بانکداری بدون ربا در ایران		شرح
عملیات	کوتاه مدت تا یکسال (سرمایه گذاری در گردش)	فعالیت‌های اقتصادی
صنعت	۱- مشارکت مدنی ۲- جعاله ۳- فروش اقساطی مواد اولیه و لوازم یدکی	۱- تولیدی معدن
کشاورزی	۴- قرض الحسنه ۵- معاملات سلف (فروش نسبه) ۶- مزارعه (فقط در کشاورزی) ۷- مساقات (فقط در کشاورزی) ۸- خرید دین	۱- مشارکت مدنی ۲- جعاله ۳- فروش اقساطی ماشین آلات و تاسیسات و وسایل کار ۴- قرض الحسنه ۵- اجاره به شرط تملیک ۶- سرمایه گذاری ۷- مشارکن حقوقی
داخلی	۱- مشارکت مدنی ۲- مضاربه ۳- جعاله ۴- خرید دین	۱- بازرگانی واردات صادرات
۳- خدماتی	۱- مشارکت مدنی ۲- جعاله ۳- خرید دین	۱- مشارکت مدنی ۲- جعاله ۳- اجاره به شرط تملیک ۴- فروش اقساطی ماشین آلات و تاسیسات و وسایل کار ۵- مشارکن حقوقی

ادامه جدول در صفحه بعد ...

... ادامه جدول صفحه قبل

(کاربرد انواع ابزارهای تسهیلات اعتباری و معاملات مبتنی بر قانون عملیات بانکی بدون ربا در فعالیتهای مختلف اقتصادی)

انواع معاملات و ابزار اعطای تسهیلات اعتباری بانکداری بدون ربا در ایران		شرح
بیش از یک سال (هزینه های سرمایه گذاری)	کوتاه مدت تا یکسال (سرمایه گذاری در گردش)	عملیات فعالتهای اقتصادی
۱- مشارکت مدنی ۲- جعاله ۳- مشارکن حقوقی ۴- سرمایه گذاری مستقیم ۵- فروش اقساطی ۶- اجاره به شرط تملیک	۱- مشارکت مدنی ۲- جعاله	۴- مسکن و ساختمان
قرض الحسنه	قرض الحسنه	۵- رفع احتیاجات ضروری (فعالیت غیرانتفاعی)

(جدول مقایسه سپرده های جذب شده ، تسهیلات اعطایی ، تعداد دستگاههای ATM ، پرسنل و شعب بانکهای دولتی)
(مبالغ به میلیارد ریال)

شرح	بانک												
	وام	صادرات	ملی	تجاری	پ	رفاه	پست بانک	جمع تجاری	کناوژی	صادرات توسعه	ملی	صنعت و معدن	تخصیصی جمع
سپرده	مبلغ	۲۱۹۷	۱۲۹۲	۵۹۷	۱۲۹۳	۷۶۴	۱۴۲	۶۸۱۵	۱۵۲۰	-	۹۳۴	۵۱	۲۵۰۵
	سهم درصد	۳۲	۱۹	۹	۱۹	۱۱	۲	۱۰۰	۶۱	-	۳۷	۲	۱۰۰
	رتبه	۱	۳	۵	۲	۴	۷	۱	۱	۱	-	۲	۳
تسهیلات	مبلغ	۴۲۴۰	۱۴۴۷	۱۲۵۹	۱۵۳۲	۸۰۴	۳۹	۱۰۰۶۳	۲۸۵۹	-	۲۱۶۰	۲۱۲	۵۲۳۱
	سهم درصد	۴۲	۱۴	۱۳	۱۵	۸	۰	۱۰۰	۵۵	-	۴۱	۴	۱۰۰
	رتبه	۱	۳	۴	۲	۵	۷	۱	۱	۱	-	۲	۳
تعداد دستگاه ATM	مبلغ	۵۵	۲۹	۳۲	۳۵	۲۰	۱۰	۱۸۲	۲۱	-	۱۱	۱	۳۳
	سهم درصد	۳۰	۱۶	۱۸	۱۹	۱۱	۵	۱۰۰	۶۴	-	۳۳	۳	۱۰۰
	رتبه	۱	۴	۳	۲	۵	۷	۱	۱	۱	-	۲	۳
تعداد پرسنل	مبلغ	۶۱۷	۳۰۷	۲۹۸	۳۰۰	۲۷۲	۱۷۷	۲۰۱۰	۳۳۷	۱	۱۵۰	۱۲	۵۰۰
	سهم درصد	۳۱	۱۵	۱۵	۱۵	۱۴	۹	۱۰۰	۶۷	۰	۳۰	۲	۱۰۰
	رتبه	۱	۲	۴	۳	۵	۷	۱	۱	۴	۲	۳	۲
تعداد شعب	مبلغ	۵۳	۳۹	۲۶	۲۹	۳۰	۱۷	۲۰۰	۴۵	-	۲۰	۱	۶۶
	سهم درصد	۲۷	۲۰	۱۳	۱۵	۱۵	۹	۱۰۰	۶۸	-	۳۰	۲	۱۰۰
	رتبه	۱	۲	۵	۴	۳	۷	۱	۱	۱	-	۲	۳

تسهیلات اعطایی بانک‌ها و موسسات اعتباری بر حسب بخش‌های عمده غیر دولتی اقتصادیدر سال ۱۳۸۸
(مبالغ به میلیارد ریال)

بخش اقتصادی	دولتی	خصوصی	موسسات اعتباری
	۱۳۸۸	۱۳۸۸	۱۳۸۸
کشاورزی	۲۵۷۲	۱۰	۰
مسکن و ساختمان	۲۰۷۱	۲۹۸	۰
صنعت و معدن	۱۶۰۴	۳۱	۰
خدمات و بازرگانی و سایر	۴۲۰۹	۳۴۰	۰
جمع کل تسهیلات اعطایی	۱۰۴۵۶	۶۷۹	۰

وضعیت بانکداری نوین و الکترونیکی بانک‌های خصوصی کشور در سال ۱۳۸۸ (تعداد)

تعداد حسابهای ATM	تهداد دستگاههای ATM	اطلاع رسانی الکترونیکی	تعداد شعب با اطلاع رسانی الکترونیکی	تعداد حسابهای جاری فراگیر	تعداد شعب تجهیز به جاری فراگیر	جمع
۱۰۹۵۹	۸	۷	۲۳۳۱۱	۶	۳۴۲۹۱	

وضعیت مانده سپرده بانک‌های خصوصی کشور در سال ۱۳۸۸ (مبالغ به میلیارد ریال)

سپرده های دیداری	سپرده های قرض الحسنه	سپرده های سرمایه گذاری بلند مدت	سایر سپرده ها	جمع سپرده ها
۲۲۲	۲۱	۴۳۴	۴۶۴	۱۵۵۴

مانده بدهی بخش غیر دولتی به بانک‌ها و موسسات اعتباری بابت تسهیلات جدید بر اساس عقود اسلامی در سال ۱۳۸۸ (مبالغ به میلیارد ریال)

شرح	دولتی	خصوصی	موسسات اعتباری
	۱۳۸۸	۱۳۸۸	۱۳۸۸
فروش اقساطی	۹۲۶۶	۱۰۰	۰
مضاربه	۷۱۵	۱۰۷	۰
مشارکت مدنی	۱۳۱۷	۱۲۹	۰
قرض الحسنه	۸۱۶	۳	۰
اجاره به شرط تملیک	۷۰	۶	۰
معاملات سلف	۵۴۶	۰	۰
مشارکت حقوقی	۰	۰	۰
سرمایه گذاری مستقیم	۹۷	۰	۰
جعاله	۲۵۵	۲۰	۰
خرید دین	۲	۰	۰
سایر	۵۴۸	۲۷	۰
جمع کل تسهیلات اعطا	۱۳۶۳۲	۳۹۲	۰

وضعیت مانده سپرده بانک‌های دولتی کشور در سال ۱۳۸۸ (مبالغ به میلیارد ریال)

سپرده های دیداری	سپرده های قرض الحسنه پس انداز مشابه	سپرده های سرمایه گذاری بلند مدت	سپرده های سرمایه گذاری بلند مدت	سایر سپرده ها	جمع سپرده ها
۲۱۷۶۳	۱۴۷۱	۲۴۴۴۳	۱۶۳۶۳۲	۱۵۹۳۵	۹۳۴۱

(مبالغ به میلیارد ریال)

وضعیت کل تسهیلات اعطایی بانک های دولتی کشور در سال ۱۳۸۸

خالص تسهیلات عادی دولتی	خالص تسهیلات عادی غیر دولتی	تسهیلات تبصره ای و تکلیفی	تسهیلات اعطایی به بانک ها	جمع تسهیلات
۰	۸۲۲۵	۳۰۸۰	۰	۱۱۳۰۵

۱ - مستندات و قانون تشکیل خدمات ستاد و مراکز خدمات سرمایه گذاری استانها

۱ - ماده ۷ قانون اجرائی اصل ۴۴ قانون اساسی :

به منظور تسهیل و تسریع در امر سرمایه گذاری و صدور مجوز فعالیتهای اقتصادی برای بخش های غیر دولتی در قلمرو های مجاز ، دستگاه های دولتی موضوع ماده (۸۶) این قانون ، شوراهای اسلامی شهر ، شهرداریها و مجامع و اتحادیه های صنفی موظفند ترتیبی اتخاذ نمایند تا کلیه مقررات ناظر بر صدور پروانه ها و مجوز های سرمایه گذاری و کسب و کار با رویکرد حذف مجوزهای غیر ضروری ، تسهیل شرایط دریافت مجوزها و شفاف سازی فعالیت های اقتصادی حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون به گونه ای اصلاح ، تهیه و تدوین شود که پاسخ متقاضی حداکثر ظرف ده روز از تاریخ ثبت درخواست توسط مرجع ذی ربط کتباً داده شود . در صورت مثبت بودن پاسخ ، مرجع ذی ربط موظف است فهرست مدارک مورد نیاز و عندالزوم صورت هزینه های قانونی را کتباً به متقاضی اعلام و پس از دریافت مدارک کامل و اسناد واریز وجوه مورد نیاز به حسابهای اعلام شده ، حداکثر ظرف یک ماه نسبت به انجام کار ، صدور پروانه ، مجوز یا عقد قرارداد با متقاضی ، اقدام نمایند . چنانچه هر یک از مراجع مسئول صدور پروانه یا مجوز طی یک ماه فوق الذکر قادر به انجام تعهد خود نباشد ، با موافقت ستاد سرمایه گذاری استان برای یک بار و حداکثر یک ماه دیگر فرصت خواهد یافت .

تبصره ۱ - در صورت منفی بودن پاسخ ، مرجع ذیربط موظف است علت را به صورت مستند و مکتوب به متقاضی اعلام نماید .
تبصره ۲ - در صورت مثبت بودن پاسخ ، چنانچه مرجع ذیربط در پایان مدت اعلام شده به تعهد خود عمل ننماید و یا در صورت منفی بودن پاسخ ، چنانچه متقاضی از پاسخ دریافتی قانع نشود اعتراض متقاضی در ستاد سرمایه گذاری استان قابل طرح است .